

й їхні погляди неодноразово ревізували, привид навмисної фальсифікації історичних джерел не дозволяє багатьом дослідникам досі вирватися на ширший і критичніший простір. Парадокс ситуації виявився також у тому, що, знецінюючи джерела до історії караїмів Криму та суміжних територій, єврейська історіографія одночасно відкинула важливі джерела до історії євреїв Криму, бо написи, датовані періодом до 760-х рр., в жодному випадку не могли належати караїмам – тоді ще такої конфесійної спільноти не було в природі».

Ярослав Романович приділяв особливу увагу археологічним дослідженням караїмських пам'яток, про що свідчить його праця «Караїмські написи в Криму як середньовічне історичне джерело. Проблематика дослідження», яка була опублікована у збірці «Матеріали засідань Історичної та Археографічної комісії НТШ в Україні» (Вип. № 2, Львів, 1999). Дашкевич виступив науковим редактором видання «Караїмське кладовище біля Галича. Каталог надмогильних пам'ятників».

Незаперечно, що Кримський регіон заслуговує на окремий етнополітичний аналіз. Як відомо, це єдина територія України, де у національному складі населення більшість становлять не етнічні українці. Але специфіка його ще й у тому, що тут мешкає народ, який претендує на статус корінного, хоча й перебуває у демографічній меншості.

У межах отриманих результатів можна окреслити перспективу подальшого аналізу в напрямі конкретизації характеристики розвитку окремих етносів регіону із залученням міжпредметних зв'язків з політологією, соціологією, економікою тощо. Більшість актуальних питань етнічної регіоналістики в Україні ще чекають своїх дослідників.

Спасьонова А.С.

к.е.н., ст.викл. Омельченко Г. Ю.

*Харківський національний технічний університет
сільського господарства імені Петра Василенка*

КОНФОРМІЗМ, КОНФОРМНА ПОВЕДІНКА ТА ЇЇ ОСОБЛИВОСТІ

Конформізм – це пасивне, пристосовницьке прийняття готових стандартів у поведінці, безапеляційне визнання існуючого стану речей, законів, норм, правил, безумовне схилення перед авторитетами, ігнорування унікальних поглядів, інтересів, уподобань естетичних та інших смаків окремих людей і т. д. Тобто, це означає відсутність власної позиції домінантності, безпринципна і некритична покора певній моделі, що володіє найбільшою силою тиску тощо.

Конформна поведінка – це ситуативна поведінка індивіда в умовах конкретного групового тиску (впливу). Конформність можна визначити як особливість чи властивість індивіда, яка виявляється в його схильності піддаватися реальному чи уявному тискові групи. Ця поступливість знаходить свій вияв у зміні його поглядів та поведінки до точки зору більшості.

Існує два типи конформної поведінки: внутрішнє і зовнішнє підпорядкування індивіда групі.

Внутрішнє підпорядкування полягає в тому, що частина індивідів сприймає думку групи як свою власну і підтримує її не тільки в конкретній ситуації, а й за її межами.

Зовнішнє підпорядкування виявляється у свідомому пристосуванні до думки групи, яке супроводжується гострим внутрішнім конфліктом, і у свідомому пристосуванні до думки групи без яскраво вираженого внутрішнього конфлікту.

Є три рівні конформної поведінки людини:

- Підпорядкування (вплив групи має зовнішній характер, тривалість конформної поведінки обмежується конкретною ситуацією);
- Ідентифікація (існує в двох формах: людина може повністю чи частково уподібнювати себе іншим членам групи, або ж учасники взаємодії очікують один від одного певної поведінки, намагаючись виправдати ці взаємні очікування);
- Інтерналізація (пов'язана із цінностями особистості); в такій ситуації поведінка людини є відносно незалежною від зовнішніх впливів, тому що думки чи точки зору інших об'єднані і систему цінностей самої людини.

Узагальнюючи різні точки зору на природу конформної поведінки можна виокремити групу головних чинників, які її викликають:

- Конформна поведінка виникає тільки у разі конфлікту (реального чи уявного) між індивідом та групою;
- В ситуації тиску (впливу групи). При цьому важливим є те, що цей тиск здійснюється не як пряма погроза, а саме як психологічна: через оцінки, спільну думку, образливий жарт);
- Розмір групи, її структура, міра згуртованості;
- Індивідуальні та особистісні характеристики членів групи.

Нонконформізм як прагнення будь-що заперечувати точку зору більшості, чинити завжди протилежно їй, є не альтернативою конформності, а одним з її виявів, та проявом негативізму, невмотивованої поведінки індивіда, що виявляється у незгоді, запереченні певних вимог, очікувань, норм соціального оточення.